

XVI Всеукраїнська студентська наукова конференція «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту: теорія, методологія, організація»

3. Савченко В. Я. Аудит : [навч. посібник] / В. Я. Савченко. - К. : КНЕУ, 2006. - 322 с
4. Хмелевська А.В. Бухгалтерський облік: Курс лекцій / А.В. Хмелевська, І.В. Ковтун.- Хмельницький: ХНУ, 2006.- 154 с.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www/zakon.rada.gov.ua>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», наказ Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www/zakon.rada.gov.ua>

Яременко К.О.
студентка 6 -го курсу, групи 16.15/2
заочної форми навчання
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
д. е. н., професор Редько О.Ю.
Національна академія статистики,
обліку та аудиту
(м. Київ)

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТОВАРІВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

В сучасних умовах розвитку економічного стану країни великої ваги набули підприємства роздрібної торгівлі.

Актуальність цієї теми полягає в тому, що торгівельна діяльність передбачає отримання прибутку, який залежить від асортименту товарів, при продажу яких формується дохід. Лише за допомогою створення та функціонування форм і методів бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю руху товарів може бути досягнуте ефективне управління товарними ресурсами.

Секція. 1. Національний та міжнародний досвід розвитку бухгалтерського обліку, як науки

Товар - усе, що може задовольнити потреби і пропонується ринком з метою привернення уваги, придбання, використання або споживання.[1]

Товари формують запаси торговельних підприємств. Товаром є матеріальна або нематеріальна власність, яка призначена для реалізації. Взаємозамінні товари - група товарів, які подібні за функціональним призначенням, а також використанням, якісними і технічними характеристиками, ціною та іншими параметрами таким чином, що покупець замінює або може замінити їх у процесі споживання (у тому числі й виробничого).

Одиницею бухгалтерського обліку товарів, згідно з П(С)БО 9 [1], є їх однорідна група або назва. Товари в обліку можуть відображатися за купівельною вартістю і роздрібними цінами. Якщо описувати порядок списання товарів при їх вибутті, необхідно зазначити, що собівартість товарів може визначатися за вибраним методом (ФІФО, середньозваженої собівартості, ідентифікованої собівартості або за цінами продажу) [2].

Підприємства роздрібної торгівлі, які мають значну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торгової націнки найчастіше застосовують метод оцінки за цінами продажу.

Собівартість товарів, які реалізуються, визначається як різниця між продажною ціною реалізованих товарів і сумою торгової націнки, яка визначається за середнім відсотком.

Обчислення середнього відсотка торгової націнки обчислюється шляхом ділення суми залишку торгових націнок на початок звітного місяця і торгових націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажної (роздрібної) вартості залишку товарів на початок звітного місяця і продажної (роздрібної) вартості одержаних у звітному місяці товарів.

Аналітичний облік товарів ведеться у кількісно-сумовому вираженні, за найменуванням, партіями, групами, видами товарів залежно від форми торгівлі, місцями зберігання та у розрізі матеріально-відповідальних осіб. За місцями продаж і торговельним підприємством в цілому ведеться аналітичний облік реалізації товарів в роздріб [3].

XVI Всеукраїнська студентська наукова конференція «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту: теорія, методологія, організація»

Документи, якими оформлюється рух непродовольчих товарів суб'єкта господарювання : товарно-транспортна накладна, рахунки-фактури, прибутково-видаткові накладні, свідоцтва про якість товару, сертифікат відповідності державній системі сертифікації або завірені постачальником копія сертифікату відповідності товару (якщо він підлягає обов'язковій сертифікації).

Суб'єкт господарювання повинен мати на всі продовольчі товари товарно-транспортні накладні, прибутково-видаткові накладні, приймальні акти, а також документи, що підтверджують відповідність якості товару вимогам нормативних документів. Для імпортованих товарів повинні бути сертифікати, викладені українською (російською) мовою або мовою країни-експортера. Всі вони повинні бути завірені печаткою постачальника.

Синтетичний облік товарів та порядок документального оформлення про надходження або вибуття товарів є аналогічним до порядку, який встановлений для виробничих запасів і готової продукції.

Для обліку товарів у Плані рахунків призначено рахунок 28 "Товари", до якого передбачено відповідні субрахунки: 281 "Товари на складі", 282 "Товари в торгівлі", 283 "Товари на комісії", 284 "Тара під товарами", 285 "Торгова націнка", "Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу"[3].

Товарами вважаються запаси торгових підприємств, які є придбанням для наступного перепродажу без проведення якої-небудь переробки чи видозміни їх властивостей.

Якщо виробничі підприємства реалізують свою продукцію через власний магазин чи займаються перепродажем певного виду запасів, то така продукція чи запаси також будуть вважатися товарами. Готова продукція підприємства, яка не призначена для роздрібного продажу через магазин, що належить підприємству, а реалізується безпосередньо зі складу, то вона не може переводитися в категорію товар і по рахунку 28 не відображається.

Первісна вартість всіх запасів , в тому числі і товарів, визначається в момент їх надходження на баланс підприємства. Порядок визначення первісної вартості залежить від того, в результаті

Секція. 1. Національний та міжнародний досвід розвитку бухгалтерського обліку, як науки

якої операції вони надходять на баланс: покупки, чи виготовлення власними силами.

Первісна вартість запасів, що були куплені, складається з наступних фактично здійснених витрат: сум, що сплачуються відповідно до договору продавцю, без врахування непрямих податків (ПДВ і ін.) ; сум ввізного мита; інших витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням запасів до стану використання в запланованих цілях(пакування, якщо товар був доставлений в розпакованому вигляді).

Ціна реалізації товару складається з первісної вартості товарів, плюс торгової націнки. Торгова націнка фактично являє собою прибуток, який підприємство планує отримати від реалізації товару (певного виду).

Для обліку торгової націнки використовується рахунок 285 "Торгова націнка", що призначений для підприємств роздрібною торгівлі. По кредиту рахунку 285 відображається нарахування націнки на товари (в кореспонденції з рахунком 282), а по дебету - її списання наприкінці місяця.

В роздрібних підприємств після проведення нарахування націнки на рахунку 282 товари обліковуються не за первісною вартістю, а за цінами продажу. Використання даного методу обліку товарів відбувається в зв'язку з тим, що він значно спрощує трудомісткість облікової роботи, а також дозволяє простіше визначати фінансові результати діяльності підприємства наприкінці місяця [3].

Після реалізації товару торгова націнка по даному реалізованому товару списується зворотною проводкою Дт 285 Кт 282.

Роздрібна торгівля забезпечує завершальну стадію процесу товарно-грошового обміну. Вона опосередковує процес відтворення, впливає на обсяги і структуру товарної пропозиції на ринку продовольчих товарів, стабілізує його зв'язуючи обмін у формі купівлі-продажу з особистим споживанням продовольства, а головне, забезпечує життєво важливі потреби людей продуктами харчування.

Можна сказати, що основна функція роздрібною торгівлі полягає у тому, щоб довести до споживачів продовольчі товари і ефективно реалізувати їх.

Поставка товарів на склад здійснюється до контрактації продажу з покупцем. У консигнанта передача товару на комісію відображається по дебету 283 субрахунку "Товари на комісії". Якщо в обумовлений період товар не буде проданий, він повертається власнику за його рахунок.

Бухгалтерський облік торговельної діяльності завжди мав свої особливості порівняно з обліком інших видів діяльності. Сьогодні зазнали значних змін всі господарські операції торговельного підприємства при відображенні в бухгалтерському обліку. Тому необхідно приділяти увагу до організації бухгалтерського обліку діяльності торговельних підприємств в умовах його реформування з метою забезпечення користувачів повною, достовірною та об'єктивною інформацією про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» . [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_021
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. (Редакція станом на 27.06.2013 № 627) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
4. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський фінансовий облік, Житомир: ПП "Рута", 2009. -912 с.